

OOP dedenie

POsledne dva principy OOP su dedenie a polymorfizmus

HOvorile sme si o abstrakcii a zapuzdreni a teraz tu mame dedenie a polymorfizmus.

Snazime sa vytvarat softver tak ze nie su izolovani, nevznikaju nezávisle od iných ale stavaju na pred tým vytvorených produktov. Ak vytvoríme softver a potom vytvárame nový tak môžeme prevziať nejaké riešenia, prerobíme ho, resp. doplníme nové funkcie a máme nový produkt. Nezáčínáme všetko robiť od začiatku ale máme nejakú hotovú časť.

A teraz chcem umožniť programovacomu jazyku rozširovať ten existujúci kód ďalej. ČO sme naprogramovali necháme nemenné a na tom budeme stavať ďalej. Rozširovať. Napríklad dátová štruktúra bude uchovávať ďalšie informácie ale na vonol bude stále nemenná.

S tým súvisí znovupoužitelnosť a rozširiteľnosť. CHceme znovu používať existujúci kód. (Zobrať a použiť v inom kontexte - napríklad triedenie čísla ale rovnakým spôsobom chcem triediť zoznamy používateľov, zoznamov. Aby sme nemuseli znova písať program pre všetko zvlášť tak napíšeme program tak aby sme to vedeli využiť pre každý typ. Rozširiteľnosť máme už nejakú funkčnosť a dorobíme nejaké nové funkcie. (na príklade obchodu - chceme dorobiť akciové ceny) Zadefinujeme si novú štruktúru `discount article`, ktorej je podtypom triedy `article`. `Discount article` má všetky vlastnosti toho `article` plus niečo navyše. Z matematickeho hľadiska je menší špecifický typ `discount article` ako `article`.

Subtyping len pohľad typov - nejaký typ viem nahradiť iným typom (všetko čo robím s tovarom s robí v `article`)
pokiaľ sa pozriem hlbsie na implementáciu typu to už je dedenie (`discount article` prevezme všetko z `article` a doda novú metódu `discount`)

samotný subtyping hovorí že `discount article` dedí od `article`

implementuje znovupoužitie tu implementáciu ktorá bola pre `article` + niečo navyše

subclassing iný pojem pre dedenie

keď dedím vlastnosti dedím aj

vždy sa zavola aj konštruktor nadradenej triedy a vieme si to riadiť ktorý konštruktor. zapuzdrenie a `information hiding` zachováva všetko tak ako máme

Abstrakciu si predstavujeme tak že záväzu riešime v triede `discount article`.

abstrakcie - všetka funkčnosť ktorá súvisí s daným objektom vychádza z pojmu množina a operácia nad množinou

zapuzdrenie - v rámci triedy, abstrakcia realizovaná zapuzdrením, napríklad `getPrice`, záväz je zapuzdrená v triede

skryvanie informácie volanie nadradeného konšuktora namiesto toho aby sme priamo volali `name, price, quantity`

prístup k cene napíšeme len cez `getter` (super je dôležité aby sme nevolali rekurzívne funkciu) k čomu nemáme prístup nepokazíme :), povolujeme len to čo je dôležité

dedenie dedí vlastnosti, pridáva nové vlastnosti, niektoré vlastnosti vieme aj zmeniť

ako programátor ako najlepšie využijem oop aby bol softver bol znovupoužitelný a rozšírenie open/closed princíp - otvorený pre nové funkcie uzavretý pre zmeny

polymorfizmus - tovar je nielen `article` aj `discount article`

listkovej princíp substitúcie

niektoré vlastnosti si treba uvedomiť `getPrice` je aj v `article` aj `discount article`

neskore viazanie metod, neskore volanie metod - az pocas behu programu - preto neskor, vieme presne povedat z ktorej triedy bude funkcia zavolana problem prekrytych funkcii

virtualne funkcie v C# apparent type vzdy ak sa nepouzije virtual

ak je prekryta a chceme zavolat prekrytu tak this
ak je prekryta a chceme povodnu tak super (resp. base)

clenske premenne len private !
protected len metody

- neodporuca sa pouzivat dedenie ale kompozicia ! subtyping ano ale dedenie nie

subtyping jeden druh nahradit druhym
dedenie zoberiem implementaciu a prepisem, overriding

SLIDE

Na predchadzajucich prednaskach sme sa zaoberali abstrakciou a zapuzdrenim. Dnes si nieco povieme k poslednymi dvom principom a to k dedicnosti a polymorfizmu. A tym budeme mat zakladne principi OOP zvládnute.

SLIDE SLIDE

Zacneme kratkym opakovanim. Co je to trieda? Trieda je sablona resp. vzor, ktora predpisuje ake clenske premenne a metody maju objekty danej triedy a co sa bude diat ak ich zavolame.

SLIDE

O co sa pri navrhu softveru snazime? Snazime sa vytvarat taky softver, ktory nie je izolovany a nezavisly od inych. Snazime sa tvorit softver tak aby bolo mozne dalej nad nim pracovat, staviame na veciach, ktore sme uz urobili/ niekto iny urobil. Nezaciname vsetko robit od zaciatku, vyuzijeme riesenia, ktore uz su, a ktore doplnime o nove funkcie a tak nam vznikne novy produkt.

Chceme umoznit rozsirovat existujuci kod dalej. Co sme naprogramovali ostane nemenne a na tom budeme stavat dalej. Napr. datova struktura bude uchovavat dalsie informacie ale navonok bude stale nemenna.

SLIDE

S tym suvisia pojmy ako znovupouzitel'nost (reusability) a rozsiritel'nost (expendability). Chceme znovu pouzivat existujuci kod.

Reusability: Zobrat a použiť v inom kontexte - majme napr program na triedenie čísel ale rovnakým spôsobom chceme napr. triediť zoznamy používateľov, alebo zoznam niečo. Aby sme nemuseli znova písať program pre všetko zvlášť tak napíšeme program tak, aby sme to vedeli využiť pre každý typ.

Rozsiritelnosť máme už nejakú funkčnosť a doroobíme nejake nové funkcie. (Vezmeme si napríklad obchod, ktorý je charakterizovaný položkami, položky majú svoj názov, cenu a množstvo. My chceme implementovať metódu, ktorá nastaví ceny položiek na akciové ceny produktom. Zadefinujeme si novú štruktúru `discount article`, ktoré je podtypom triedy `article`. `Discount article` má všetky vlastnosti toho `article` plus niečo navyše. Z matematického hľadiska je menší špecifický typ `discount article` ako `article`.

Alebo si vezmeme príklad `animal`. Je charakterizovaný menom, veľkosť, celad, zvukom, ktorý vydáva. Chceme zadefinovať novú triedu `pes`, má rovnaké vlastnosti ako `animal` a k tomu nejake navyše.

SLIDE

Tak môžeme povedať že dedičnosť je keď vytvárame nové triedy použitím vlastností už existujúcich tried. Nová trieda znovupoužíva, rozširuje alebo modifikuje správanie pôvodnej triedy. Pôvodnú triedu nazývame *base*, *super* alebo *parent* - rodič. Triedu vzniknutú z pôvodnej nazývame *odvodená* (*derived*), *subb* (pod), alebo *child* - potomok

SLIDE

C# nepodporuje multinasobné dedenie. Co je multinasobné dedenie? Keď jedna trieda dedí od viacerých nadtried. Využitím *Interfacov* sa dá dosiahnuť niečo podobné, viac info na ďalšej prednáške.

(C# does not support multiple inheritance. However multiple inheritance can be achieved using Interfaces.)

Dedenie je tranzitívne čo znamená že ak máme štyri triedy A,B,C,D. Trieda A je základná trieda, trieda B je od nej odvodená, trieda C je odvodená od triedy B a trieda D je odvodená od triedy C, tak potom členy triedy A sú dostupné aj triede D. Je potrebné pamäť na to, že nie všetky členy triedy sa dajú dediť. Čo sa nedať dediť je statické konštruktory (inicializujú statické premenné, konštruktor na vytvorenie novej inšancie triedy a *finalize* čiže deštruktor na uvoľnenie pamäte. Aká je prístupnosť ostatných členov triedy nastavujú modifikatory prístupu a to *private*, *protected*, *internal* a *public*.

SLIDE

Privatné členy sú dostupné iba v konkrétnej triede, nie sú dostupné odvodeným triedam ale je potrebné si dať pozor na *nested* triedy.

Protected členy sú dostupné odvodeným triedam. Kľúčové slovo protected používame len pre metódy, členské premenne ponechávame private. Internal označuje členy prístupné iba v rámci jedného assembly. Public slovom sú označené členy, ktoré sú súčasťou odvodených tried a verejných rozhraní odvodenej triedy. Ak nenapíšeme nič, tak sa nemôžeme spoliehať, že to program urobí za nás. Neurobí!

SLIDE

Ako môžu byť tvorené nové metódy? Odvodené triedy majú možnosť prepísať zdedených členov. Ak chceme prepisovať členy v base triede musíme ich nastaviť kľúčovým slovom virtual. Niekedy chceme aby vytvorená trieda prepísal parent triedu. Vtedy ak použijeme kľúčové slovo new tak skryjeme metódy base triedy a používame len metódy odvodenej triedy.

SLIDE

Ďalším modifikátorom označovania tried a metód je abstrakt. Z abstraktnej triedy sa neda vytvoriť objekt. Obsahuje len formálne zápisy metód. Ak chceme prístupovať k abstraktným členom musíme zadať metódu a triedu v povodnej triede. A posledné slovíčko je slovíčko sealed. Ak nechceme aby od danej triedy dedili ďalšie metódy je načas to zastaviť.

SLIDE

Ako som povedala, dedičnosť sa vzťahuje len na triedy a rozhrania. Iné typy ako sú napríklad štruktúry enumerácie typy neumožňujú dedičnosť

SLIDE

Polymorfizmus vychádza z gréckeho poly a morph. Poly označuje viac a morph tvar. Volný preklad je mnohotvarý. To je napríklad jeden názov má veľa foriem. V C# poznáme 2 typy polymorfizmu a to parametrický alebo subtyping. Existujú aj ďalšie pomenovania polymorfizmu ako casting a ad-hoc.

SLIDE

Subtyping je použitie jedného typu tam, kde sa očakáva použitie druhého typu. Metódy resp. funkcie sú písané pre supertypy (nadtypy) ale budú fungovať aj na podtypoch. Napríklad ak je trieda B podtriedou triedy A, tak všade kde sa očakáva, že príde A môžeme zadať aj B. Subtyping je late binding, a spadá tu aj prepisovanie metód, kedy prekladač rozhodne až počas behu programu, ktorá metóda sa má vykonať. Názov metód a ich popis musí byť rovnaký.

- prepisovanie metód (overriding)
- názov metód a ich popis (typ a počet parametrov) musí byť rovnaký
- prekladač rozhodne počas behu programu, ktorú metódu zavolať (ak nie je žiadna k dispozícii vráti nám chybu)

subtyping is a relation between types

inheritance is a relation between implementations stemming from a language feature that allows new objects to be created from existing ones

In a number of object-oriented languages, subtyping is called **interface inheritance**, with inheritance referred to as *implementation inheritance*

SLIDE

Parametricky polymorfizmus pouziva typ ako parameter. v C# pod to spadaju generika. Mame vytvorenu funkcionalitu, ale typy do nej vstupujuce su neurcene. Napr. chceme zoradit nejaky zoznam ale chceme to vyuzivat aj pre typy integer, aj pre double, aj pre string. Napiseme genericku metodu. Prekladac vyhodnoti typy pri preklade programu to znamena ze hovorime o early bindingu.

SLIDE

V praxi sa zvycajne miesto dedicnosti vyuziva kompozicia. O tom blizsie nabuduce.

```
using System;

namespace Lecture03
{
    class Program
    {
        static void Main(string[] args)
        {
            Dog pes1 = new Dog("Benny");
            Cat macka1 = new Cat("Cecil");

            Animal a1 = new Animal("Benn");

            pes1.Pet();
            macka1.Pet();

            pes1.Eating();
            pes1.Seeing();

            //a1.Eating();

            Animal a = pes1;
            a.Seeing();
            //a.Pet();
            //a.Eating();

            //Animal b = macka1;
            //b.Pet();
            //b.Eating();
        }
    }
}
```

Caption

```
using System;
namespace Lecture03
{
    public class Animal
    {
        //pet - ako sloveso maznat

        private string Name;

        public Animal()
        {
            Console.WriteLine("konstruktor bez parametrov");
        }

        public Animal(string Name)
        {
            Console.WriteLine("Konstruktor s parametrom");
            this.Name = Name;
        }

        public virtual void Pet()
        {
            Console.WriteLine("no sound");
        }

        public virtual void Eating()
        {
            Console.WriteLine("jedlo");
        }

        public virtual void Seeing()
        {
            Console.WriteLine("Nevidim");
        }
    }
}
```

```

using System;
namespace Lecture03
{
    public class Dog : Animal
    {
        private string Name;

        public Dog(string Name) : base(Name)
        {
            this.Name = Name;
        }

        public override void Seeing()
        {
            Console.WriteLine("Vidim");
        }

        //public new void Pet()
        //polymorfizmus
        public override void Pet()
        {
            Console.WriteLine(Name + " : hav hav");
        }

        public void Pet(string X)
        {
            Console.WriteLine(Name + X + " : hav hav");
        }

        public override void Eating()
        {
            base.Eating();
            Console.WriteLine(Name + " zerie granule");
        }
    }
}

```



```
using System;
namespace Lecture03
{
    class Cat : Animal
    {
        private string Name;
        public Cat(string Name) : base(Name)
        {
            this.Name = Name;
        }

        //public new void Pet()

        //polymorfizmus
        public override void Pet()
        {
            Console.WriteLine(Name + " : miau maiu");
        }
    }
}
```

```
using System;
namespace Lecture03
{
    public class PetOwner<T> where T : Animal
    {
        public T animal;

        public void SetPet(T p)
        {
            this.animal = p;
        }
    }
}
```

```
//PetOwner<Cat> catOwner = new PetOwner<Cat>();    //
//PetOwner<Dog> dogOwner = new PetOwner<Dog>();    //
//PetOwner<Animal> petOwner = new PetOwner<Animal>();

//petOwner.animal = new Cat("Helena");           // OK
//petOwner.animal = new Dog("Jozi");

//catOwner.animal = new Cat("Helena");           // OK
//catOwner.animal = new Dog("Jozi");
```